

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

6362 с.Стамболово, обл.Хасково
Тел. 03721/2234;Тел/Факс 03721/2463
E-mail: kmet_stambolovo@dir.bg
Web site: <http://www.stambolovo.bg>

**ДО ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
С.СТАМБОЛОВО**

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От

Мухлис Фариз Сербест-кмет на община Стамболово

Относно: Приемане на общинска стратегия за личностното развитие на децата и учениците в Община Стамболово за периода 2017-2018 година.

Уважаеми дами и господа общински съветници,

На основание чл.197,ал.2 от Закона за предучилищното и училищното образование/Обн.,ДВ,бр. 79 от 13.10.2015 г.,в сила от 01.08.2016 г./,Общинска администрация внася за разглеждане проект на Общинска стратегия за личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово за периода 2017-2018 г.

МОТИВИ към проекта на Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Стамболово за периода 2017-2018 г.

Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово е разработена на основание чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование, съобразена с утвърдената Областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Хасково и изготвеният Анализ на потребностите от подкрепа за лично развитие на децата и учениците в Община Стамболово. Стратегията се приема от Общински съвет за срок от две години (чл.197, ал.2 от ЗПУО)

Обща и допълнителна подкрепа за лично развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя, като се

осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и па училището, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование.

На основание чл. 197,ал.2 от ЗПУО и въз основа на областната стратегия по чл.196 е необходимо Общински съвет-Стамболово да приеме Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците за периода 2017-2018 г.

Досега не е имало такава общинска стратегия,тъй като действащият закон не го изискваше.За прилагането на новата Общинска стратегия не са необходими финансови средства.

Във връзка с гореизложеното предлагам,Общинският съвет да обсъди и вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл.197 от Закона за предучилищното и училищното образование

ОБЩНСКИ СЪВЕТ СТАМБОЛОВО РЕШИ:

Приема Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Стамболово.

КМЕТ НА ОБЩИНА

СТАМБОЛОВО:.....

/Мухлис Сербест /

Изготвил.....

Юркюш Молла-гл.експерт,,ОСМД”

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

6362 с.Стамболово, обл.Хасково
Тел. 03721/2234;Тел/Факс 03721/2463
E-mail: kmet_stambolovo@dir.bg
Web site: <http://www.stambolovo.bg>

МОТИВИ към проекта на Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Стамболово за периода 2017-2018 г.

Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово е разработена на основание чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование, съобразена с утвърдената Областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Хасково и изготвеният Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Стамболово. Стратегията се приема от Общински съвет за срок от две години (чл.197, ал.2 от ЗПУО)

Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя, като се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и па училището, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование.

На основание чл. 197,ал.2 от ЗПУО и въз основа на областната стратегия по чл.196 е необходимо Общински съвет-Стамболово да приеме Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците за периода 2017-2018 г.

Досега не е имало такава общинска стратегия,тъй като действащият закон не го изискваше.За прилагането на новата Общинска стратегия не са необходими финансови средства.

Във връзка с гореизложеното предлагам,Общинският съвет да обсъди и вземе следното

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

6362 с.Стамболово, обл.Хасково
Тел. 03721/2234;Тел/Факс 03721/2463
E-mail: kmet_stambolovo@dir.bg
Web site: www.stambolovo.bg

Проект!

УТВЪРДИЛ:.....

МУХЛИС СЕРБЕСТ
КМЕТ НА ОБЩИНА СТАМБОЛОВО

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА
СТАМБОЛОВО
(2017-2018)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е детето (ученикът). Всяка идея за развитие на българското училищно образование и предучилищно възпитание и подготовка трябва да бъде осмисляна през призмата на тази ценност. Интересите на останалите участници в образователния процес - учители, директори, кмет и общинска администрация, издатели на учебници и учебни помагала и други - следва да бъдат подчинени на основната цел - осигуряване на равен достъп и качествено образование за нашите деца.

Стратегията няма амбицията да даде готови решения на всички възможни проблеми, с които се сблъсква училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка в България. Тя се опитва да дефинира и изведе на преден план онези проблеми, към които обществото е особено чувствително и чието разрешаване е от съществено значение за превръщането на българското училищно образование в модерно, достъпно и качествено. На основата на идентифицираните проблеми стратегията разработва конкретни мерки и съответното ресурсно и нормативно осигуряване.

Социално-икономическите фактори и семейната среда оказват относително силно влияние върху образователните постижения на учениците. В семействата с нисък социален статус, където родителите са с основно образование или липсва такова, това обикновено се проектира и върху децата. Преодоляването на проблемите изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието, респективно с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността. То се реализира в системата на предучилищното и училищно образование чрез разработване на самостоятелни политики за:

- подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
- изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя, като се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и на училището, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, институциите в системата на предучилищното и училищното образование се осигурява съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово е разработена на основание чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование, чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование (приета с ПСМ № 286 от 04.11.2016 г.). съобразена е с Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Хасково(2017-2018) и изготвеният Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Стамболово.

Според чл. 176, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Редът за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа се урежда с Наредбата за приобщаващото образование. Съгласно чл. 171, ал. 1, т. 7 от ЗПУО, получаването на обща и допълнителна подкрепа е право на детето и ученика. Чл. 177, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование определят два вида подкрепа за личностно развитие - обща и допълнителна.

Общинската стратегия е ориентирана към реализиране на политики и мерки, които осигуряват правото на достъп до качествено образование, удовлетворяване на образователните потребности и развитието на способностите на всяко дете и ученик. Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование, заложен в международни и национални документи:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващо образование;
- Закон за закрила на детето;
- Национална стратегия за детето 2008 — 2018 г.;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013 - 2020 г.;
- Рамка за действие „Образование 2030”: Към приобщаващо и равноправно качествено образование и учене през целия живот за всички;
- Конвенция на ООН за правата на детето (1989) и др,

Приоритет на политиките свързани с приобщаващото образование е стремежът към премахване на всички форми на изолация в образованието и осигуряване на подкрепа и удовлетворяване на индивидуалните потребности на всички участници в образователно- възпитателния процес.

Основните акценти в стратегията са свързани с четири ключови елемента в приобщаването на децата и учениците и развиване на техните способности:

- Събиране и оценка на информация от различни източници за планиране и усъвършенстване на политиката и практиката на приобщаването;
- Процес на постоянно развиване на технологии за по-добро образование, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните;
- Разкриване и отстраняване на бариери и оказване на подкрепа;
- Присъствие, участие и успех за всички учащи се, *(както на групите, за които съществува риск от изолиране, изключване от образованието или недостатъчно добри резултати от обучението)*, така и на учащите с високи резултати и постижения.

Обща подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от ЗПУО	Допълнителна подкрепа за личностно развитие по чл. 187 от ЗПУО
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания, след
	извършване на оценка на потребностите.
1. Екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; 2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; 3. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; 4. Консултации по учебни предмети; 5. Кариерно ориентиране на учениците; 6. Занимания по интереси; 7. Библиотечно-информационно обслужване; 8. Грижа за здравето; 9. Поощряване с морални и материални награди; 10. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; 1. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; 12. Логопедична работа.	1. Работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. Психосоциална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; 4. Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; 5. Ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности. Съгласно чл. 81 от Наредба за приобщаващо образование , допълнителната подкрепа е: краткосрочна (минимум 1 учебна година, максимум - до края на етап на обучение)

Основен принцип на **Закона за предучилищното и училищното образование** е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват в детските градини, в училищата и в Центъра за обществена подкрепа, а в случаите по чл. 111, ал. 1. т. 1 от ЗПУО - в домашни или болнични условия.

2. АНАЛИЗ НА ОСИГУРЕНАТА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЩИНА СТАМБОЛОВО. ИЗВОДИ И ТЕНДЕНЦИИ.

Анализът се позовава на статистически данни, предоставени от образователните институции в региона и на приетият от Общинският съвет - Стамболово: Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Стамболово с Решение №139 от 01.12.2016 г.

Обхваща основно учебните 2014/2015 , 2015/2016 и 2016/2017 години, за които са анализирани мерките за адаптиране на децата и учениците към училищната среда, тенденциите при интеграцията и пълноценното включване на ученици със СОП и хронични заболявания, наличието на рискови фактори в средата, които могат да повлияят на обучението на учениците, необходими дейности по превенция на агресивно и неприемливо поведение, тормоз, насилие, зависимости и др., необходими дейности по информиране, диагностика, консултиране и посредничество за подпомагане при избора на образование и/или професия от учениците, необходими дейности за подкрепа на учениците с изяви дарби, осигуреността с ресурси и достъпността на средата, създадените условия за психологическа подкрепа и др.

При първоначалния анализ на социо-демографската картина на общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение, неравностойна позиция на пазара на труда, многодетство, трайна липса на собственост и доходи в семейството, противообществени прояви засягащи децата. На основата на тези характеристики се обособяват няколко рискови групи. Повечето от тях имат социално-икономически корени. Основополагащ фактор за нормален стандарт на живот е размерът на доходите, който може да осигури всички останали сфери на живот. Засегнати от този фактор са всички групи от населението, но размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рисковите групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

- структура и численост на семейството;
- увреждане или здравословен проблем на член от семейството;
- липса на жилище.

2.1 Характеристика на рисковите групи в община Стамболово

При анализа на рисковите групи беше констатирана липсата на достатъчно точни данни за броя на децата, които попадат в съответните групи, особено в случаите на потенциален риск. Така например, само наличието на много деца в семейството не може да бъде предпоставка за социално изключване, ако към тази характеристика не са включени и други, като продължителна безработица, липса на жилище, ниско образование на родителите.

Характерно за народопсихологията в България е споделената отговорност между членовете на разширеното семейство при предоставяне на грижата за децата, както на децата с увреждане, така и на децата в норма.

В общината е широко разпространена практиката в семействата от всички социално-икономически прослойки, грижата за децата традиционно да се разпределя между различните поколения в рамките на семейството, където бабата и дядото вземат ръководната роля. Много често родителите реално отсъстват, тъй като са на работа в други населени места или чужбина.

По данни на отдел „Закрила на детето“ гр. Харманли, ИРМ общ. Стамболово е налице трайна тенденция да се настаняват за отглеждане в приемни семейства деца от ромски произход от други населени места, които са в потенциален риск. Основните причини са бедност, трайна безработица на родителите, ниска възраст на биологичната майка, недостатъчен родителски капацитет, лоши битови условия и преценка за риск за отглеждането на децата от социалните работници. За периода 2014-2016 г. настанените в приемни семейства деца са 4, които са на възраст между 7-18 години, 24 деца са настанени за отглеждане и възпитание по чл. 26 от ЗЗД в семейства на роднини и близки на възраст от 7-18 г. които редовно посещават училище. Необходимо е да се повиши ефективността на партньорство между двата сектора, тъй като ресурсите и на образователната система, и на социалните услуги не са достатъчни. Степента на ангажираност и отговорност на семейството е различна и е необходимо да се развива връзката с децата. Трябва да се развиват услуги за директна работа с цел превенция и

реинтеграция чрез изграждане на родителски умения,предоставяне на алтернативни форми на грижа,използване на ресурсите на междусекторно партньорство с детските градини,училищата,ДСП и ДБТ.

Голяма част от трудностите при осъществяване на адекватни политики,мерки и услуги по закрила на детето са свързани с отговорностите по отношение на детето.Групите,които се формират във връзка с грижата или отсъствието на грижа за децата от страна на биологичните родители са:

- деца,чиито родители имат трудности при отглеждането им-липса на достатъчно възможности/доходи или родителски капацитет/;
- наличие на увреждане на детето;
- деца с мярка за закрила;
- деца настанени при близки и роднини.

2.2 Деца с увреждания

По предоставени данни от Отдел,„Закрила на детето”в община Стамболово към месец август 2017 г. има регистрирани 20 деца с увреждане.В тази група са включени деца с физически,умствени,психически,сензорни и комплексни увреждания.

Независимо от направените промени през последните години по отношение на подпомагането и предоставянето на услуги на родители,които отглеждат дете с увреждане,направеният анализ показва, че все още основните затруднения на родителите са от финансово естество/осигуряване на лекарства,консумативи,лечение,реhabилитация/.

В същото време потребностите на децата с увреждания са свързани с възможностите за включване и реализация.По-голяма част от децата с увреждания посещават детските градини и училищата.Те са обхванати от ресурсно подпомагане.С тях работят трима ресурсни учители,логопед и психолог.

Основните потребности на децата с увреждания са:

- достъп до образование в общообразователни училища;
- равен достъп до услуги;
- осигуряване на достъп до адекватна здравна грижа;
- придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- осигуряване на възможности за професионална квалификация;
- осигуряване на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждане;
- интеграция в общността.

2.3 Деца на непълнолетни и майки под 18 години

В община Стамболово има три деца на две майки под 18 години.

2.4 Деца ,жертви на насилие

По данни на Отдел,„Закрила на детето”,в община Стамболово няма регистриран случай за жертва на насилие.

2.5 Деца,настанени при близки и роднини

Настаняването на деца при близки и роднини е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство и намира широко приложение през последните години.В община Стамболово има 20 деца,настанени при близки и роднини.

2.6 Обща картина на образователната система в община Стамболово.Тенденции.

Образователната система в община Стамболово обхваща 4 учебни заведения ,от които едно средно училище,и три основни училища.Сградният фонд на учебните заведения е в добро състояние.Ежегодно се правят текущи ремонти.Броят на учениците,които се обучават през 2014-2015 г. е 503 уч.,през 2015-2016 г- е 513 уч и през 2016-2017 г. е 511 ученици.Около 350 от тези ученици са пътуващи от съседни населени места.Предлагат се извънкласни форми на обучение.Всичките 4 училища са оборудвани с нови компютърни кабинети.Усилията на общинското ръководство са в посока прилагане на нова материална база,нови средства за обучение и информация в учебните заведения.СУ„Свети Климент Охридски,,с.Стамболово е единственото средно училище в община Стамболово.В него се обучават ученици от I-XII клас.Сградата на училището е просторна с интересна архитектура сред природата,има добра материална база,отговаряща на най-новите тенденции в учебно-възпитателния процес.

Училището в с.Стамболово има повече от 155-годишна история.Тя сама по себе си говори за дългогодишни традиции,за поддържане на онази искрица,която разпалва жаждата за знания,която подтиква към желание за път нагоре и напред. Извънкласни дейности се осъществяват по проект„Твоят час”, който стартира от 2016 г.Приоритет пред колектива на училището е да насърчи и развие възможностите и таланта на всеки ученик,да го направи комуникативен,знаещ и можещ,да формира у него активно отношение към заобикалящия го свят,достойно да прекрачи в европейската общност.Голяма част от учениците след завършване на средно образование се реализират в областта на туризма.Повечето от тях са приети във висши учебни заведения.През учебната 2016-2017 г. се обучавали 266 ученика.В училището има 4 броя ученици ,които са на ресурсно подпомагане.

ОУ„Св.св.Кирил и Методий,, е разположено в централната част на село Жълти бряг,общ.Стамболово.Дворът на училището е с обща площ около 6 дка,от които около 550 кв.м застроена площ.Състои се от една сграда с шест класни стаи,компютърен кабинет,две административни стаи,помощна стая,на приземния етаж има две работилници,складово помещение и помещение за укритие.През 2016-2017 година се обучавали 79 ученика,от които 3 ученика са на ресурсно подпомагане и 2 ученика са в самостоятелна форма на обучение.

Основно училище,,Христо Ботев,,с.Силен се явява като естествен административен център на район,който обединява 11 населени места.

Училищната сграда докато достигне сегашния си вид е разширена и преустроена три пъти.През учебната 2016-2017 година в училището се обучавали 82 ученика,от които 2 ученика са на ресурсно подпомагане. Училището разполага със светли и просторни класни стаи,с ново обзавеждане,компютърен кабинет и много добра общинска спортна база,която се ползва за провеждане на общински спортни мероприятия.Отоплението се извършва с парно от 2002 г.

ОУ„Христо Ботев,,с.Долно Ботево е основано през 1861 г.Тук се обучават ученици от първи до седми клас.Една от целите на колектива на училището е да открива,насърчава и развива заложбите и талантите на всяко дете,да го накара да повярва в своите възможности и то да стане знаещ,можещ,достоеен гражданин на Европа.Учениците с голяма готовност и ентузиазъм участват във всички празници и състезания,организиран на общинско ниво.През 2016-2017 година в училището се обучават 81 ученика,от които двама са на ресурсно подпомагане.

2.7 Общинска мрежа от детски градини, училища и обслужващи звена.

- **Демографско състояние**

През последните години поради демографския срив раждаемостта на децата постепенно намалява. През 2014-2015 г децата са 163 . През 2015-2016 г са 150. През 2016-2017 г. са 140 . На територията на община Стамболово функционира една детска градина с шест филиала в следните населени места: ДГ „Звездичка“, с. Стамболово, ДГ „Незабравка“ с. Жълти бряг, ДГ „Георги Иванов“ с. Малък Извор, ДГ „Светулчица“ с. Лясковец, ДГ „Мечо Пух“ с. Силен, ДГ „Ежко Бежко“ с. Пчелари. Осъвременените и модернизирани сгради на детските заведения посрещат децата в един приказен рай. Като сграден фонд, архитектурно устройство и вътрешен интериор, те са единствени и неповторими в регион Стамболово и извън него. Предоставят възможност на децата да попаднат в една стилна и различна среда на обучение и възпитание с модерно обзавеждане и разнообразни кътове, занимания, игра и почивка.

Общината предлага собствен транспорт за пътуващите деца. На разположение на децата е модерно оборудван физкултурен салон в СУ „Св. Кл. Охридски“ с. Стамболово, който дава възможност за провеждане на учебно-възпитателния процес на по-високо ниво. Изградените детски площадки, отговарящи на европейските стандарти за безопасност доставят удоволствие и сигурност на децата за безопасна игра. Създадените отделни кътове за различните възрастови групи създават оптимални условия за социални контакти и възможност за физическото развитие на децата.

Оборудваният учебен кабинет по безопасност на движение по пътищата в сградата на ДГ „Звездичка“ с. Стамболово осъществява функцията на учебно-тренировъчен център по безопасност на движението, който се ползва от всичките 6 детски заведения в района. Всички тези 140 деца ползват базата и изучават правилата за безопасно БДП-кабинета е достъпен за всички деца и има за цел да стимулира опазването на живота и здравето на децата при реални условия. Идеята е да се засили интереса към БДП, децата да се движат безопасно във и извън населеното място и да умеят да се ориентират в елементарна пътна ситуация, децата да бъдат живи и здрави , да научат добре знаците и да се движат безопасно и уверени по пътищата.

- **Детски градини**

№	ДЕТСКИ И ГРАДИ НИ	Брой деца					Брой персонал			
		3-4 годишни		5-6 годишни		общ бр. деца	от тях: бр. деца със СОП	Педагогически специалисти		Непедагогически
		общо	от тях: със СОП	общо	от тях: със СОП			учители	Други (по чл. 211, ал. 2 от ЗПУО)	
1.	.Жълт и бряг	5		13		18		2		3
2.	.Стамболово	15		21	1	36		5		5
3.	Малък Извор	7		11		18		2		3
4.	Лясков	9		9		18		2		2

образованието-Хасково подпомага процеса и упражнява контрол по отношение обхващане и задържане на учениците в училищната система.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците се осъществява от педагогическите съветници в училищата, както и от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). За целта на територията на община Стамболово има разработен „Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца жертви или в риск от насилие.

Училищата от община Стамболово участват в проект „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности” (*Твоят час*) по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”, чиято основна цел е създаване на условия за повишаване на потенциала на учениците чрез допълване, развиване и надграждане на техните знания, умения и компетентности, придобити в рамките на задължителната им подготовка в училище. Предоставят се възможности за развитие на уменията за учене, компетентностите, творческите и спортните способности на учениците, преодоляване на образователните дефицити, повишаване на образователните постижения на учениците в определените научни области, създаване на механизми за по-ефективно приобщаване на родителите към училищния живот и др.

Анализът на компетентностите на педагогическите кадри за работа с деца и ученици с изявени дарби, със СОП, с проблемно поведение и в риск показва, че въпреки предоставените разнообразни възможности на национално, регионално и институционално ниво за обучение и придобиване на компетентности, се наблюдават дефицити на педагогическите специалисти за работа с надарени деца, както и за работа с деца с проблемно поведение. Необходимо е повече учители да преминат обучение за деца със СОП, както и непрекъсната квалификация, свързана с новостите при обучението на деца със СОП. В някои случаи учителите по общообразователни дисциплини смятат, че детето със СОП е единствено и само ангажимент на ресурсния учител. Всички деца и ученици имат достъп до информация, отнасяща се до правата и задълженията им и са запознати с тях.

ИЗВОД: Съществува общински център за обществена подкрепа, както за деца и ученици със СОП, така и за деца и ученици с изявени дарби, за които услугите са безплатни. Училищата в община Стамболово могат да избират между разнообразни възможности за обезпечаване на грижата за децата и учениците със СОП. Посочената институция за социални услуги извършва дейности, близки до посочените в чл. 49, ал. 1, т. 3, 5 и 6 от ЗПУО - превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици, педагогическа и психологическа подкрепа, прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания. В този общински център работят специалисти, които могат да са полезни за предлагането на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини и да компенсират недостига на специалисти в тях (ЦОП).

Предизвикателства: Ключовите предизвикателства в периода на първата Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Стамболово са свързани с прехода към нова философия и организация на грижата за индивидуалните потребности на всяко дете и ученик, изразени в нова нормативна

уредба. Успешното прилагане в практиката на духа, организацията и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование поставят следните предизвикателства:

- нормативните промени изискват преобразуване на институции, дава се възможност за възникване на нови институции, променят се задачите на съществуващите институции, променят се взаимоотношенията между институциите. Тези многопосочни промени следва да се осъществят по начин, който осигурява непрекъснатост на грижата за децата и учениците и институциите да получат необходимата подкрепа в преходния период.
- новите задачи на институциите и на педагогическите специалисти изискват нови компетентности, нов поглед на педагогическите специалисти върху собствената им работа. В училищата и детските градини са необходими и нови специалисти, с които ще се разшири и кръгът на участниците в екипната работа, която е основен подход в приобщаващото образование.
- реформата в предучилищното и училищно образование е свързана и с промени във финансирането на дейностите за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.
- осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост.

Общите изводи и препоръки, които се налагат от анализа на осигурената обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие на децата и учениците от община Стамболово основно се свеждат до следното:

1. Съществуващият център за обществена подкрепа трябва да отговоря на новите предизвикателства и да предложи нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване. Ясно и категорично фокуса трябва да падне върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор, право на личен стремеж към преуспяване и благоденствие, принадлежност, участие и отговорност към множество общности и групи едновременно.

2. На територията на Община Стамболово няма общински център за ресурсно подпомагане, а при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата за децата и учениците ще може да бъде възлагана на лицензирани доставчици на социални услуги и/или ще продължи нейното осъществяване от държавната институция Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

3. Създадени са условия за сътрудничество, и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.

4. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на община Стамболово, е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, с променящите се потребности на образователната система и налага координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

1.В община Стамболово се обучават и възпитават деца и ученици с комплексни нужди. Идентифицирани са деца и ученици със СОП. Необходимо е да се създаде комплексна система за оценка на потребностите и възможностите на децата и учениците.

2.Подкрепата на личностното развитие на децата и учениците е осигурена с човешки ресурси. Необходимо е прилагането на гъвкава система в осигуряването на ресурсни учители, логопеди, рехабилитатори на слуха -и говора и др. специалисти за максимално обхващане на всички деца и ученици и осигуряване на мобилност на услугите за оценка и подпомагане на подкрепата.

3.. В образователните институции от община Стамболово е изградена частична достъпна архитектурна среда, която се нуждае от подобрения, а на други места изграждане на такава. Необходимо е създаване на гъвкава и динамична организация на средата според различните потребности на децата и учениците с цел по-лесна адаптация и оптимална степен на развитие на техния потенциал, способности и постигане на образователните цели.

4. Финансовите средства не са достатъчни за осигуряване на приоритетите на приобщаващото образование. Необходимо е програмно осигуряване на дейностите.

3.ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Отделните принципи при изпълнението на стратегията са свързани помежду си и взаимно се допълват.

- **Принцип на законосъобразност** - всички цели, приоритети, мерки и конкретни действия да съответстват на нормативните актове.
- **Принцип на целенасоченост** - свързва се с ясно и точно дефиниране на целите и установяване на взаимовръзки между тях за ефективно изпълнение на стратегията.
- **Принцип на партньорство и екипност** - основава се на възможно най-широко участие на всички институции на местно ниво за ефективно изпълнение на стратегията и планираните в нея цели, приоритети и мерки.
- **Принцип на концентрация и допълняемост** - предоставя възможност за съсредоточаване на усилията на всички контактни групи на училищните организации с конкретни дейности но удовлетворяване и развитие на способностите и потребностите на децата и учениците.
- **Принцип за отвореност и включване на заинтересованите страни** — показва отношението към родителите и широката общественост.
- **Принцип за гъвкавост и адаптивност** - предоставя възможност за приспособяване и актуализиране на мерките за подкрепа към различни субекти и обекти.
- **Принцип за прозрачност и публичност** - свързва се с информиране на всички заинтересовани лица за резултатите от осъществената личностна подкрепа на децата и учениците.

4.МИСИЯ И ВИЗИЯ

4.1 Мисия

Осигуряване на качествено и достъпно образование, насочено към развитие на

мотивирани и способни на социална и професионална реализация деца и ученици, съобразено с индивидуалните им различия и способности.

4.2 Визия

Създаване на отворена и гъвкава система на средното образование в община Стамболово посредством активно участие на заинтересованите страни в създаването на условия за цялостна и пълноценна подкрепа на личностното развитие на всяко дете и ученик.

4.3 Програма

Модернизирание, изграждане и обновяване на материално-техническата база и сградния фонд. Създаване на подходящи условия за спорт.

Изграждане на достъпна архитектурна среда за лица с увреждания.

Изготвяне на план за максимален обхват, привличане и задържане на децата в училище.

Безопасност, здраве и превенция на вредните влияния.

Създаване на устойчиви връзки между професионалното образование, публичния и частен бизнес за повишаване пригодността на работната сила в региона.

Работа с неправителствени организации (НПО).

5. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2017 Г. - 2018 Г.

Стратегическата цел в двугодишния период на първата Общинска стратегия за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците е **гарантиране на приобщаващото, равноправно и качествено образование, подпомагане и насърчаване на децата и учениците за максимално развитие на техните възможности и индивидуални потребности.**

Целта е непосредствено свързана с децата и учениците, които независимо от различия, основани на възраст, пол, етническа принадлежност, увреждане, други бариери пред ученето или високи учебни постижения, имат право да получат качествено образование.

Специфични цели:

Специфична цел 1: Създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Специфична цел 2: Осигуряване на обучени педагогически специалисти за посрещане на разнообразието от потребности на всички деца.

Специфична цел 3: Развитие на институциите за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите, свързани с приобщаващото образование.

Специфична цел 4: Подобряване на достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП).

Специфична цел 5: Защита на интересите на децата и учениците чрез подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители).

Специфична цел 6: Подобряване на обществената информираност, относно целите и принципите на приобщаващото образование.

Мерки: Мерките са направления и дейности, които ще се извършват от общината, образователните институции и другите държавни институции, относно планиране и изпълняване на конкретни дейности, според компетентността на всяка от тях.

По Специфична цел 1: Създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Мярка 1: Задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа.

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование. Ранното оценяване се извършва от педагогическите специалисти в детската градина и включва: ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения - от учителите в групата в детската градина.

- изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите
- съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците;
- извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващо образование);
- прецизиране на степента и вида на увреждане на конкретно дете, определяне на достатъчния брой часове за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.;
- организиране на обучение на педагогически съветници, кл. ръководители,

социални работници и обществени възпитатели по въпросите на приобщаващото образование.

Мярка 2: Прилагане на методи и подходи за работа с ученици с обучителни трудности във формите за общата подкрепа за личностно развитие (чл.20, чл.23 и чл. 26 от Наредба за приобщаващото образование).

- съчетаване на масови, групови и индивидуални форми на педагогическо общуване;
- учене чрез интерактивни подходи и техники;
- осигуряване на допълнителен и различен ресурс за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма, съобразно техните оптимални възможности.

Мярка 3: Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП, съгласно ЗПУО и Наредба за приобщаващото образование - разяснителни дейности и развитие на практиките.

- създаване в училищата на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всеки ученик, за който ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа - чл. 188 и 189 от ЗПУО, чл. 132 от Наредба за приобщаващото образование;
разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика. Учителят/класният ръководител, заедно е екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, с детето и с родителите, индивидуализират учебната програма и персонализират начините и формите на обучение. Чрез непрекъснатата комуникация обсъждат и споделят напредъка на детето, предизвикателствата в работата си и заедно намират начини за включване в самостоятелна дейност и учене там, където е детето;
- използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП;
- прилагане на арт-терапия и арт-педагогика за ученици със СОП;
- използване на нормативните възможности за формиране на специални групи в училищата при условията на чл. 194 от ЗПУО
- осигуряване на възможности за продължаване на обучението след VII клас, вкл. и професионална подготовка за учениците със СОП.

Мярка 4: Осигуряване на обща подкрепа на ученици с проблемно поведение.

- изготвяне и запознаване на учениците с правилата за поведението им в училище;
- изпълнение на програмите за превенция на агресията и насилието в институциите с акцент на проследяване на ефективността им;
- разработване на дейности по превенция на тормоза въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката (чл. 40, ал. 3 от Наредба за приобщаващото образование);
- провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в училищата;
- актуализиране на неефективни програми в зависимост от признаците на проблемно поведение и споделени добри практики за превенция;
- изследване на факторите, довели до неприемливо поведение с оглед прилагане на индивидуален подход;

- комуникация между училището и семейството;
- използване на методите на арт-терапията за деца и ученици с проблемно поведение и техните родители;
- използване на посредник при решаване на конфликти в училище, като начин за въздействие върху мотивацията на децата и учениците (чл. 43 от Наредба за приобщаващото образование).
- въвеждане на практиката на наставничеството, като начин за въздействие върху вътрешната мотивация (чл. 46 от Наредба за приобщаващото образование);
- провеждане на информационни кампании за превенция на противообществени прояви, извършвани от млади хора.

Мярка 5: Даване на възможност за личностна изява на всички деца.

- организиране на спортни празници, съвместно с ученици със СОП;
- организиране на кулинарни празници и състезания;
- организиране на театрални групи и на публични изяви по проект „Твоят час”
- организиране и участие в различни прояви и инициативи, съгласно Културния календар на Община Стамболово за съответната година;

Мярка 6: Използване на възможностите на Наредба № 13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

- включване на децата и младите хора във форми за съвременно здравно образование за изграждане на нагласи, необходими през целия живот — въвеждане на учебен предмет, свързан с промоция на здравето;
- участие в програми, свързани с профилактиката и промоцията на здравето;
- провеждане на информационни кампании за: 14 февруари- ден на влюбените, 26 юни - Световен ден за борба срещу наркоманиите и 31 май - Международен ден за борба с тютюнопушенето; 1 Декември -Световен ден за борба срещу СПИН;
  - популяризиране на добри практики на добротворчество;
  - участие в обучения по защита правата на децата и дискриминацията;
  - участие в информационни кампании за опазването на околната среда.

По Специфична цел 2: Осигуряване на обучени педагогически специалисти (утвърждаване на учителя като лидер на промяната) за посрещане на разнообразието от потребности на всички деца.

Мярка 1: Осигуряване на безопасна, здравословна и осигурена с ресурси среда за подпомагане на процеса на въвеждане на приобщаващото образование и подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

- осигуряване подходяща образователна среда;
- оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците.

Мярка 2: Осигуряване на образователна система с квалифицирани, мотивирани и ангажирани с целите на институциите педагогически специалисти.

- назначаване на психолог във всяка образователна институция;
- осигуряване на логопед и рехабилитатори;
- осигуряване на ресурсни учители за подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;
- назначаване на помощник на учителя при повече от трима ученици със СОП в паралелката (чл. 114 от Наредба за приобщаващото образование);
- създаване на условия за неформално професионално развитие за приобщаващия учител и мотивиране за прилагане на политиките за учене през целия живот;
- използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в ЦОП и ЦСРИ в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

Мярка 3: Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа. Осигуряване на училищата със специалисти, необходими за реализиране на политиките на приобщаващото образование: психолози, педагогически съветници, ресурсни учители, помощник-учители, помощник-възпитатели и др.

- провеждане на обучения по теми, свързани с приобщаващото образование;
- участие в обучения на педагогически специалисти за екипна работа по предоставянето на личностна подкрепа;
- обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните задължения.

Мярка 4: Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детските градини по чл. 7 от Наредбата за приобщаващото образование.

- оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие;
- оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения по чл. 8. ал. 3, т. 1 от Наредбата за приобщаващо образование.

По Специфична цел 3: Развитие на институциите за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите, свързани с приобщаващото образование.

Мярка 1: Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба.

- включване в годишните планове на училища и детски градини на дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие;
- в изпълнение на чл. 7 от Наредба за приобщаващото образование, директорите на детските градини и училищата определят координиращ екип в заведението в началото на всяка учебна година. Ролята на координиращият екип е да организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната

подкрепа за личностно развитие на децата и дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие.

Мярка 2: Създаване на координиращ екип по чл. 183 на Наредба за приобщаващото образование.

- осигуряване на педагогическа и психологическа подкрепа на учениците със СОП.

Мярка 3: Възлагане от страна на общината на дейностите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици на лицензирани доставчици на социални услуги за деца съгласно чл. 198. ал. 2 и 3 от ЗПУО. Проучване на необходимостта от възлагане на дейности по допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на лицензирани доставчици на социални услуги.

- използване кадровия ресурс на доставчиците на социални услуги за допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- психо-социална рехабилитация на деца и ученици в ЦОП.

Мярка 4: Използване на възможностите на ЦОП в процеса на приобщаване на децата и учениците.

- създаване на екипи в ЦОП за подпомагане на дефицити и трудности на училищните институции при оценяването на потребностите на децата и учениците.
- осигуряване на условия за провеждане на логопедична работа в ЦОП.
- осигуряване на възможности за участие на децата и учениците в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и изяви по интереси.

По Специфична цел 4: Подобряване на достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП).

Мярка 1: Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда (чл. 106 от Наредба за приобщаващото образование).

- изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини - рампи.;
- изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания;
- изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за децата със СОП.

Мярка 2: Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност(чл. 105 от Наредба за приобщаващото образование);

Мярка 3: Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции. съобразно нормативните изисквания (чл. 106, ал. 4 от Наредба за приобщаващото образование):

- създаване и оборудване на кабинет за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП и периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали:

- осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения (библиотеки, административни кабинети и други);

- организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа.

Мярка 4: Осигуряване на специализиран транспорт от дома на детето с увреждане до съответната детска градина, училище или ЦОП като задължение на общината.

Мярка 5: Организиране участието на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити (чл. 109 от Наредба за приобщаващото образование).

По Специфична цел 5: Защита на интересите на децата и учениците чрез подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители).

Мярка 1: Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детските градини.

Мярка 2: Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности.

- осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП;
- консултиране с психолози, логопеди, социални работници, тренинги и др.;
- привличане и използване ресурса на родителите за включване в екипи и извънкласни форми;
  - възможности за продължаване на образованието или за придобиване на

професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас и съвместен избор с родителите на най-благоприятна възможност за образование.

- повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им;

- работа с родителите и настойниците, които възпрепятстват децата редовно да посещават училище.

- осигуряване на адекватна и достатъчна информация за родителите за процеса на приобщаващото образование на институционалните сайтове.

Мярка 3: Работа с родителите на деца и-ученици с изявени дарби: консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето.

- информационни кампании за предлаганите услуги за деца с изявени дарби и общински програми и мерки за стимулиране на деца с изявени дарби.

Мярка 4: Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие.

- прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие;

- използване на възможностите на ЦОП в процеса на приобщаване на децата и учениците.

- съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие (периодични срещи, планове за действие, годишни анализи).

- провеждане на срещи-разговори в училищата, с участието на ученици и представители на МВР, ОЗД, МКБППМН:

- образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на ЦОП и/или МКБППМН за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се и рисково поведение на деца и ученици).

По Специфична цел 6: Подобряване на обществената информираност, относно целите и принципите на приобщаващото образование.

Мярка 1: Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности.

- провеждане на разяснителни кампании, чрез които да се даде яснота за начина, по който протича процеса на приобщаване, неговият смисъл и ефект за всички деца: всяко дете със специални нужди има реалните възможности да води един пълноценен и сравнително независим живот, стига да бъде подкрепено своевременно и да му бъде предоставена тази възможност.

- организиране на срещи с родителите училищата на територията на общината. Целта на срещите е родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми деца“.

Мярка 2: Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и

представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование (чл. 104 и 107, т. 2 от Наредба за приобщаващото образование).

- организиране на кампании за информиране на семействата на деца с увреждания за правата, задължения и възможностите за ранно включване на децата в образователната система.
- информационни материали и кампании за разясняване на възможностите на разнообразните форми на обучение.
- подобряване на информираността на семействата, относно организацията и необходимите документи за образованието на децата при напускане на страната и завръщане от чужбина.

Мярка 3: Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства в различни аспекти: квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампании, партньорски проекти.

- създаване на информационна база данни с наличните услуги за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците на територията на Община Стамболово, която се актуализира в зависимост от преценката на местните власти за недостига от услуги или наличието на повече от необходими такива:

6. И НДИ КАТО РИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Постигането на специфичните цели на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна.

- брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО, брой деца/ ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;
- брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- брой институции със значително подобрене на материалната база - нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрит кабинет;
- брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози.

7. ПЛАНИРАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОТЧЕТНОСТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Община Стамболово отговаря за цялостното изпълнение на общинската стратегия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците е изготвена съобразно изискванията на чл. 197 от ЗПУО. Тя обхваща период от две години. На оперативното ниво целите на общинската стратегия се изпълняват съгласно Годишен план на дейностите

за подкрепа за личностно развитие, предложен от кмета на общината. Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците и Годишният план на дейностите за подкрепа за личностно развитие се приемат с решение на Общински съвет. Целите, приоритетите, мерките и дейностите в Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово (2017 г. — 2018 г.) са част от Областната стратегия за личностно развитие на децата и учениците на област Хасково.

Мониторингът на изпълнението включва: събиране на данни и информация, обобщаването им, анализ на постигнатия ефект от осъществените мерки и дейности и изготвяне на препоръки за подобряване или обобщаване на добри практики. Общината регламентира вида на данните и информацията, необходими за мониторинга, институциите, които ги предоставят и определят индикатори за отчитане на напредъка. Проследяването, отчитането на изпълнението на Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово (2017 г. - 2018 г.) и постигнатите резултати ще се осъществи чрез цялостна оценка в края на 2018 г.

Оценката се основава на мониторинг и анализ на цялостното изпълнение на стратегията и изготвяне на насоки и препоръки за бъдещо развитие на приобщаващите политики на територията на общината.

7. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Стамболово (2017 г. - 2018 г.) ще бъде публикувана на интернет страницата на Община Стамболово.